

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

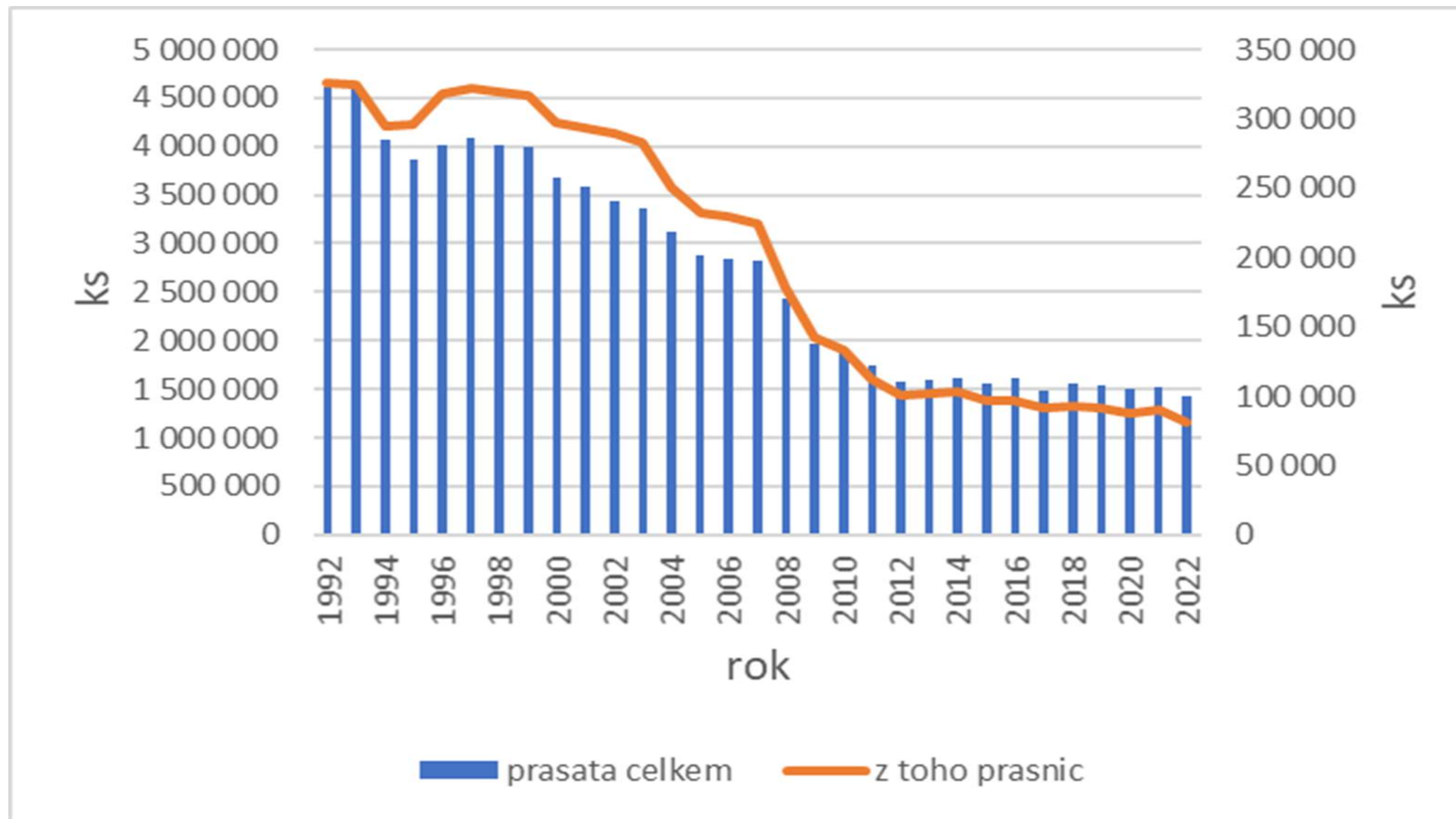

CHOV PRASAT

9. LISTOPAD 2022

ING. PETR JÍLEK

Vývoj stavů prasat a prasnic v ČR v letech 1992 - 2022

Finanční bilance zahraničního obchodu (mil. Kč)

Rok	Živá prasata (0103)			Vepřové maso (0203)		
	Vývoz	Dovoz	Saldo	Vývoz	Dovoz	Saldo
2012	780,3	1 394,6	- 614	2 321,4	12 999,8	-10 678
2013	931,8	977,9	- 46	2 475,0	13 285,6	-10 811
2014	1 257,7	1 055,3	+ 202	2 655,9	14 295,3	-11 629
2015	1 270,5	708,3	+ 562	1 780,6	13 145,4	- 11 365
2016	1 319,7	446,4	+ 873	1 986,7	14 230,1	-12 243
2017	1 230,3	456,6	+ 774	1 995,5	15 646,1	-13 651
2018	1 359,2	293,3	+ 1 070	1 438,9	14 568,7	-13 130
2019	1 559,3	229,0	+ 1 330	1 631,7	16 940,8	-15 309
2020	1 516,7	216,0	+ 1 301	1 713,2	16 642,5	-14 929
2021	1 324,1	181,9	+ 1 142	1 611,0	14 910,8	-13 300
2022*	960,5	99,97	+ 861	1 206,2	11 530,7	-10 325

Pramen: Celní statistika

*leden-srpen

DOVOZ ŽIVÝCH PRASAT

- Rok 2021 byl charakterizován **nárůstem dovozu živých prasat.**
- V meziročním srovnání 2020/2021 se jednalo o 19 254 tis. ks více (+18 %). Zatímco v roce 2019 bylo do ČR dovezeno 118,7 tis. ks prasat, v roce 2020 to bylo jen 108,4 tis. ks, ale v roce 2021 došlo k nárůstu na 127,6 tis. ks prasat.
- V hmotnostním vyjádření byl dovoz živých prasat v roce 2021 prakticky **totožný** jako v roce 2020.
- V meziročním srovnání 2020/2021 dochází k 16% poklesu dovozových cen za kg živé hmotnosti. Celková finanční hodnota dovozu této zemědělské komodity činila v roce 2021 téměř 182 mil. Kč.
- Na importu živých prasat se v roce 2021 podíleli prakticky tři dovozci, a to Německo (28 %), Slovensko (30 %) a Dánsko (41 %).

VÝVOZ ŽIVÝCH PRASAT

- V roce 2021 byl zaznamenán nepatrný nárůst vývozu živých prasat.
- Celkem bylo vyvezeno 559,7 tis. ks živých prasat (43 748 t ž. hm.) za 1 324 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2020 to byl nárůst o 39 075 tis. ks (o 7,5 %) a 2 200 t ž. hm (o 5,3 %).
- Vzhledem k poklesu průměrné vývozkové ceny se však v roce 2021 finanční objem exportu této zemědělské komodity oproti roku 2020 snížil o 192,6 mil. Kč, tj. o 14,5 %.
- **Export živých plemenných prasat byl zanedbatelný** a dosáhl pouze 1,2 % z celkového vývozu. Hlavními destinacemi exportu živých prasat bylo Slovensko (45% podíl na celkovém vývozu), dále Maďarsko (19 %) a Německo (17 %).

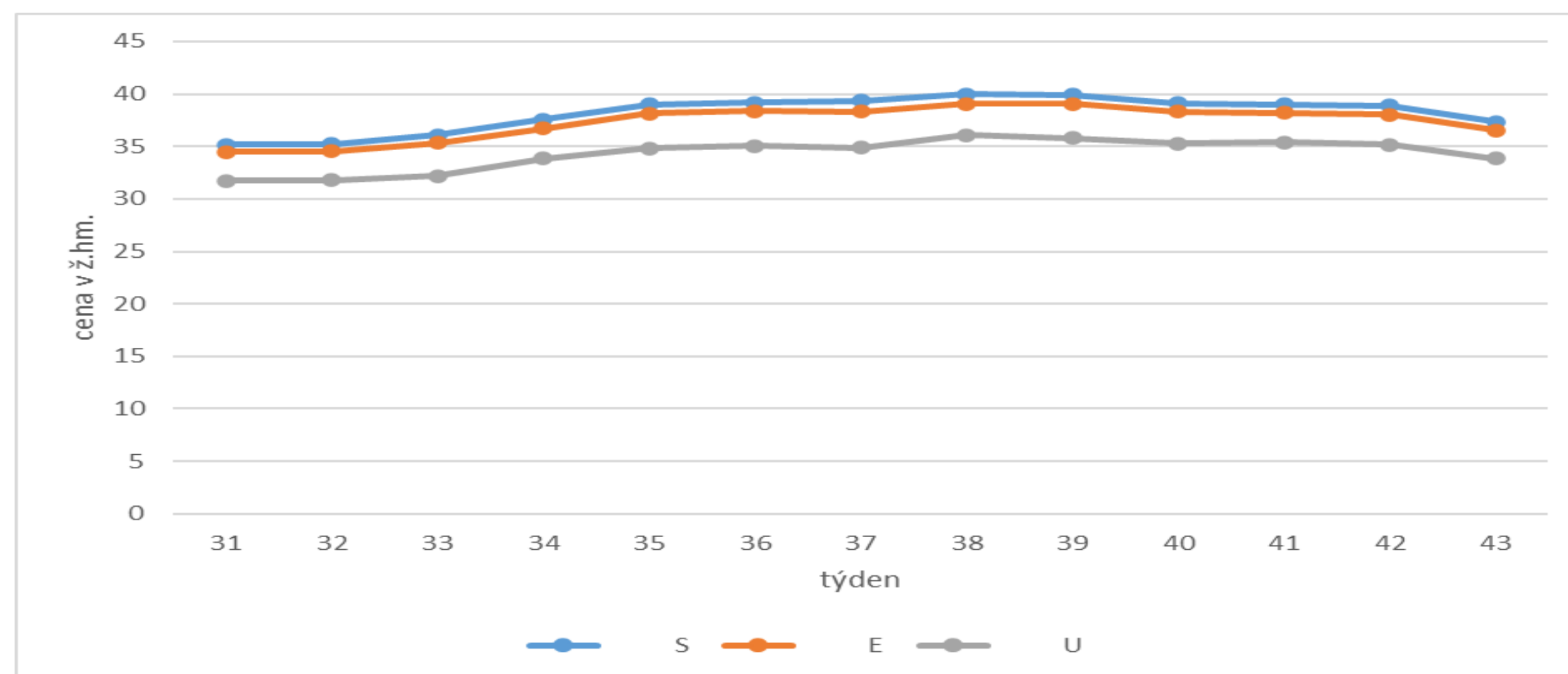
- V roce 2021 činilo **záporné saldo** zahraničního obchodu u **vepřového masa** -13 300 mil. Kč.
- **Dovoz vepřového masa** výše 288 tis. t jatečné hmotnosti a meziročně v porovnání s rokem 2020 vzrostl o 4,7 %. Předními dodavateli vepřového masa do ČR bylo již tradičně Německo (100 561 t), Španělsko (60 257 t) a Polsko (34 118 t) ve finanční hodnotě 10,8 mld. Kč.
- Z důvodu cenového vývoje **vepřového masa** v roce 2021 jeho **vývoz** vzrostl. V roce 2021 bylo z ČR vyvezeno 37,3 tis. t vepřového masa. Oproti roku 2020 to bylo o 2,2 tis. t více (+6,4 %) v celkové finanční hodnotě 1 615 mil. Kč. Průměrná cena 1 kg vyvezeného vepřového masa v roce 2021 činila 43,36 Kč/kg, což oproti roku 2020 představovalo pokles o 7,57 Kč/kg.
- V roce 2021 nejvíce vepřového masa se tradičně vyvezlo na Slovensko (25 010 t) následováno s velkým odstupem Polskem (3 117 t) a Německem (2 941). Export se týkal zpravidla čerstvého a chlazeného masa.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat (31. – 43. týden 2022)

JAKOST	Cena v ž.hm. (Kč/kg)												
Týden	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
S	35,16	35,22	36,11	37,59	39,02	39,15	39,35	39,96	39,92	39,10	39,03	38,87	37,32
E	34,46	34,54	35,34	36,72	38,15	38,38	38,33	39,09	39,05	38,32	38,23	38,01	36,54
U	31,73	31,81	32,18	33,83	34,81	35,06	34,90	36,07	35,82	35,30	35,39	35,17	33,83

Pramen: ČSÚ

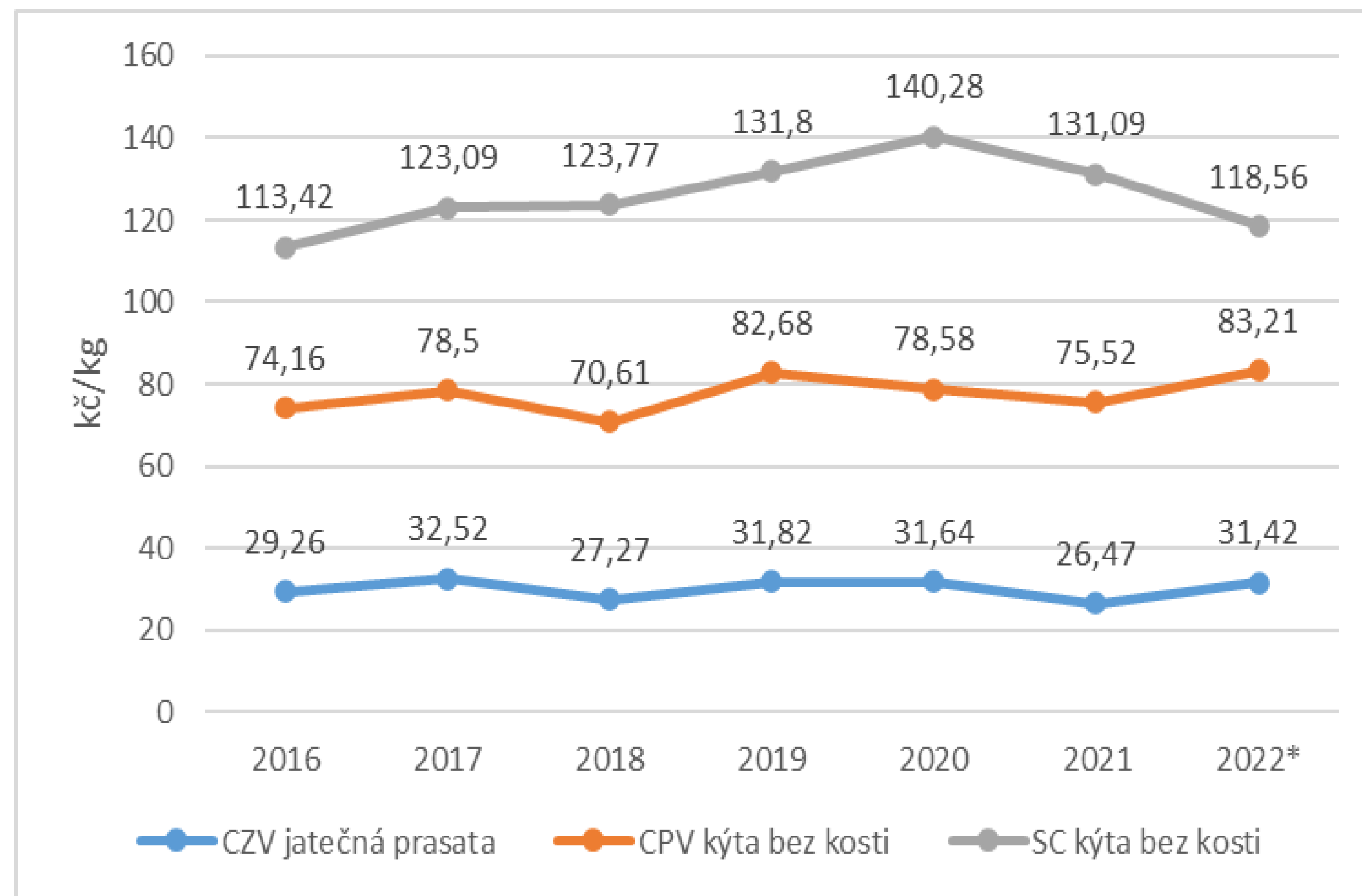
Vývoj cen zemědělských výrobců jatečných prasat (31. – 43. týden 2022)

Pramen: ČSÚ

Srovnání vývoje CZV, CPV a SC v komoditě vepřového masa

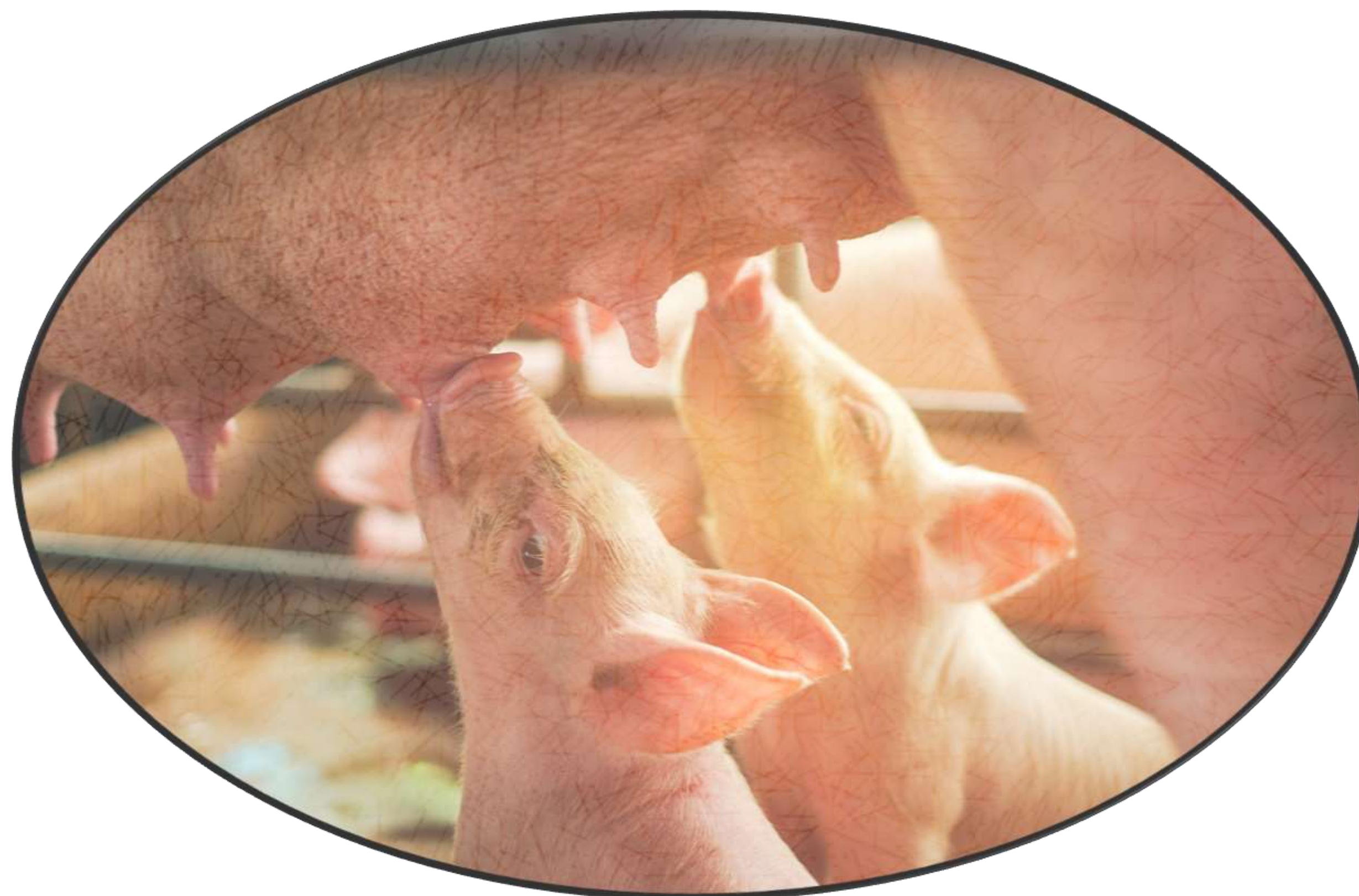

Zdroj: ČSÚ

*leden-září

Finanční podpory v chovu prasat

NÁRODNÍ DOTAČNÍ PROGRAMY - SEKTOR PRASAT

- **8.F.a.** – v r. 2022 byl opětovně zaveden dotační program Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic (požadavky v celkové výši cca 95 mil. Kč)
- **8.F.d.** – dotační program Podpora opatření zaměřených proti šíření nákaz prasat zvýšením biologické bezpečnosti. V rámci tohoto podprogramu byla v r. 2021 vyplacena částka **820 051 304 Kč** (275 žádostí) a v r. 2022 vyplacena částka **604 709 000 Kč** na zálohy (žádostí bylo 238).
- **20.C.** – dotační program Zlepšení životních podmínek v chovu prasat. Na dotační podprogram 20.C. byla v r. 2021 vyplacena částka **356 101 511 Kč** (220 žádostí) a v r. 2022 se eviduje (k 7.11.2022) 210 žádostí.

NÁRODNÍ DOTAČNÍ PROGRAMY – DOTAČNÍ PROGRAM 8.F.d.V ROCE 2022/23

8.F.d.

- ❖ Žádost o dotaci musí být podána u dotačního podprogramu 8.F.d. od **16. 1. 2023 do 31. 1. 2023**. Spolu se žádostí žadatel předloží Ozdravovací program schválený příslušnou KVS SVS v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., platný pro dané sledované období, který musí být potvrzen příslušnou KVS SVS před datem podání žádosti o dotaci.
- ❖ Formuláře s doklady prokazujícími nárok na dotaci musí být podány od **1. 10. 2023 do 31. 10. 2023**.
- ❖ Sledované období je od **1. 10. 2022 do 30. 9. 2023**
- ❖ Žadateli bude poskytnuta záloha ve výši **500 Kč (?)** na jedno ustajovací místo v souladu Ozdravovacím programem.

NÁRODNÍ DOTAČNÍ PROGRAMY - SEKTOR PRASAT

Dotační program	2017 (mil. Kč)	2018 (mil. Kč)	2019 (mil. Kč)	2020 (mil. Kč)	2021* (mil. Kč)	2022* (mil. Kč)
DP 8.F.a.	30,1	51,2	5,1	30,7	--**	--**
DP 8.F.d.	683,6	819,9	804,7	450,9	820,0	604,7*
DP 20.C.	--	241,7	351,4	348,9	356,1	--
Celkem	713,7	1112,8	1161,2	830,5	1176,1	604,7
V letech 2017–2022	celkem vyplaceno				5,6 mld. Kč	

** vyplaceno k 3.11.2022 * DP opět od r. 2023
* záloha

- Celkové finanční prostředky určené pro dotační programy v roce 2022: **5 mld. Kč**
- Pro rok 2023 je alokováno **2,7 mld. Kč**

MIMOŘÁDNÁ PODPORA NA PŘIZPŮSOBENÍ PRO PRODUCENTY V ZEMĚDĚLSKÝCH ODVĚTVÍCH.

- Ministerstvo zemědělství si uvědomuje tíživou situaci v sektoru živočišné výroby, a proto v roce 2022 společně s dalšími členskými státy EU vyjednala u Evropské komise mimořádnou podporu do nejvíce postižených sektorů zemědělství, přičemž do odvětví chovu prasat, bylo vyplaceno **334,43 mil. Kč**.
- ❖ Zájemci mohli o mimořádnou podporu žádat od 20. do 30. června, kdy MZe otevřelo příjem žádostí.
  - ❖ Podpora byla v souladu s unijním nařízením vyplacena do 30. září 2022.

UNIJNÍ DOTAČNÍ PROGRAMY - SEKTOR PRASAT

❖ Strategický plán SZP na období 2023-2027

V souladu s těmito cíli a závazky Strategický plán SZP zohledňuje doporučení EK z roku 2020 související s cíli Zelené dohody pro Evropu, navazuje a využívá zkušeností z PRV 2014-22 zejména z doporučení plynoucích z provedených průběžných hodnocení.

✓ 27.70 - Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací

Intervence reaguje na slabou stránku současného vysokého užívání antimikrobik v chovech prasat. Jednou z možností, jak omezit množství používání antimikrobik v chovech prasat, je **aktivní budování imunity** proti stanoveným bakteriálním a virovým původcům onemocnění zvířat pomocí vakcín. Hlavní účinek vakcín spočívá v **prevenci vzniku samotného onemocnění**. Účinek opatření se maximalizuje odborně zdůvodněným použitím vakcín zapracovaných do imunizačního programu příslušného chovu. Očekává se, že omezené používání antimikrobik v chovech prasat se pozitivně projeví snížením selekčního tlaku a snížením prevalence výskytu rezistentních patogenů a genů rezistence u těchto zvířat a také v jejich prostředí.

Cílem navržené intervence je snížit používání antimikrobik v chovu prasat na základě podávání vakcín a omezovat tak rizika pro zdraví zvířat i konzumentů potravin pocházejících od těchto zvířat.

✓ **28.70 - Dobré životní podmínky zvířat**

Intervence je zaměřena na **podporu dobrých životních podmínek v chovu prasat**, kde se nastavená opatření týkají **kategorie prasnic, prasniček a odstavených selat**. Zahrnuje zlepšení životních podmínek v chovu prasat, zvětšení plochy pro odstavená selata a rutinní krácení ocásků.

Sazba dotace činí

- a) 60 EUR na 1 velkou dobytčí jednotku dojnic v případě podopatření uvedeného v § 2 odst. 1 písm. a),
- b) 16 EUR na 1 velkou dobytčí jednotku dojnic v případě podopatření uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b),
- c) 44 EUR na 1 velkou dobytčí jednotku dojnic v případě podopatření uvedeného v § 2 odst. 1 písm. c),
- d) 33 EUR na 1 velkou dobytčí jednotku prasniček v případě podopatření uvedeného v § 2 odst. 1 písm. d),
- e) 61 EUR na 1 velkou dobytčí jednotku prasnic v případě podopatření uvedeného v § 2 odst. 1 písm. e) nebo
- f) 75 EUR na 1 velkou dobytčí jednotku selat v případě podopatření uvedeného v § 2 odst. 1 písm. f).

✓ **37.73 - Technologie snižující emise GHG a NH₃**

Součástí intervence bude rovněž podpora zemědělských bioplynových stanic na zastřešení koncových skladů digestátu, čímž dojde ke zvýšení reakčního objemu, a dále podpora instalace akumulace bioplynu. Realizací těchto prvků dojde ke snížení emisí GHG a NH₃, a navíc ke zvýšení výroby bioplynu

o 10 - 20 %.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014 – 2022

Investiční podpora z Programu rozvoje venkova se v období 2014–2022 řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Na základě tohoto nařízení mohli chovatelé prasat žádat o dotaci na investice z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014-2022 zejména z operace

- ❖ **4.1.1 Investice do zemědělských podniků** - bylo podáno celkem 17 430 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 38 mld. Kč, a z toho bylo **647 žádostí** o dotaci s požadovanou výší dotace **4,54 mld. Kč zaměřeno na prasata**. Schváleno k podpoře bylo doposud 9 222 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 15 mld. Kč, z toho **319 žádostí o dotaci se zaměřením na prasata** s výší požadované dotace přibližně **1,8 mld. Kč**. Proplaceno bylo doposud **231 projektů za 1,1 mld. Kč** zaměřených na prasata.

- ❖ **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů** - Bylo podáno celkem 3 989 žádostí o dotaci s výší požadované dotace cca 12 mld. Kč, a z toho se na **zpracování masa (včetně vepřového)** zaměřilo **1 316 žadatelů** s požadavkem na dotaci **3,7 mld. Kč**. Schváleno pak bylo celkem 1 805 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 5,2 mld. Kč. Z těchto schválených projektů bylo na zpracování masa zaměřeno 635 žadatelů s požadavkem na dotaci 1,8 mld. Kč.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014 - 2022

- Program rozvoje venkova pokračoval poskytováním podpor prostřednictvím opatření **Dobré životní podmínky zvířat**, v němž bylo realizováno podopatření **Zlepšení životních podmínek v chovu prasat – prasnic a prasniček** a podopatření **Zvětšení plochy pro odstavená selata**.
- Opatření **Dobré životní podmínky zvířat** přispívá na jiná vylepšení v chovech, než která jsou nyní nově hrazena z národních zdrojů. Z PRV mohou chovatelé získat příspěvek například na ustájení s nadstandardní plochou pro nejchoulostivější věkovou kategorii prasat, selata po odstavu nebo na posunutí termínu prvního zapouštění prasniček.
- Vyplacené finanční prostředky (ke dni 31. 3. 2022) z žádostí podaných v letech 2015-2020 na opatření **Dobré životní podmínky zvířat**: Celkem bylo vyplaceno na podopatření pro prasata **745 873 513 Kč**.

WELFARE

Fitness Check:

- Evropská komise zveřejnila strategický dokument „Přezkum právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat“, který zhodnocuje stávající právní předpisy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, včetně předpisů o přepravě zvířat a porážce zvířat, které byly vydané do roku 2020.
- Dokument bude základem pro návrh revize stávajících právních předpisů do konce roku 2023.

- Hlavní zjištění:

Právní předpisy o dobrých životních podmínkách zvířat zlepšily welfare zvířat ve srovnání s obdobím před jejich existencí. Nicméně stále neexistuje optimální úroveň dobrých životních podmínek zvířat v EU (neexistence právních předpisů pro některé druhy zvířat; chov zvířat v klecových systémech, které výrazně omezují jejich pohyb).

Jednotlivé členské státy uplatňují, vykládají a prosazují legislativu **rozdílným způsobem** a nedosahuje se tak srovnatelné úrovně dobrých životních podmínek zvířat v rámci EU.

Prosazování současných právních předpisů **nesplňuje úroveň** očekávání dnešní společnosti.

Nejsou stanoveny spolehlivé ukazatele pro sledování a podněcování dobrých životních podmínek zvířat.

Harmonizovaného přístupu a spravedlivé hospodářské soutěže bylo lépe dosaženo na úrovni EU.

EFSA odborná studie o dobrých životních podmínkách prasat:

- Hodnotí technologie chovu prasat používané pro jednotlivé kategorie a identifikuje v nich problémy související s welfare, poukazuje na možné příčiny a navrhuje nápravná a preventivní opatření.

Některé závěry:

- **Selekce na zvětšování velikosti vrhu**, kdy počet narozených zvířat převyšuje počet struků prasnice, způsobuje následné problémy ve welfare selat i prasnic.
- Doporučuje se minimální prostor pro prasnici 6,6 m² (celková velikost porodního kotce 7,8m²). Při této velikost prostoru jsou úhyny selat srovnatelné, jako u prasnic, které jsou drženy v porodní kleci.
- Porodní klece se nepovažují za vhodné, neboť prasnice nemůže při porodu dostatečně projevit své přirozené chování - stavbu hnízda. V porodních kotcích by měly mít prasnice k dispozici materiál umožňující stavbu hnízda alespoň den před porodem. **Dobu chovu v klecích je potřeba zkrátit** na nezbytné minimum (uvádějí 7 dní).
- V současnosti nastavená doba klasického odstavu selat ve 28 dnech je zcela **vyhovující**. Naopak provádění raných odstavů **ve 21 dnech není vhodné**.
- Zákroky prováděné na prasatech: Štípání zubů selat by mělo být prováděno pouze v odůvodněných případech. Chirurgická kastrace bez anestezie by se neměla provádět, jako vhodná alternativa chirurgické kastrace je imunokastrace. Krácení ocasů selat by se nemělo plošně provádět a mělo by se mu předcházet preventivními opatřeními.
- Minimální prostory pro prasata by měly být zvětšeny, tak aby se zabránilo projevům nežádoucího chování. Vhodná velikost pevné podlahové plochy je **0,77 m² pro 110kg prase**.

WELFARE

Krácení ocásků selat:

- **požadavek na nekrácení ocásků** u savých selat obsahuje směrnice Rady č. 2008/120/ES od začátku a jeho znění bylo převzato prakticky doslovně do legislativy ČR – vyhlášky č. 208/2004. Sb.
- rutinní krácení ocásků je zakázáno, krácení je možné pouze individuálně a musí být odůvodněné, v případech prokázaných poranění, a to pouze veterinářem nebo proškolenou osobou
- dříve, než se přistoupí k těmto zákrokům, musí se přijmout jiná opatření, která brání okusování ocasů a jiným poruchám chování
- v roce 2020 se uskutečnila Evropská komise v České republice audit, který byl zaměřen na zhodnocení kvality kontrolní činnosti v oblasti péče o pohodu zvířat
- **České republice bylo na základě provedeného auditu vytčeno, že rutinní krácení ocasů je stále běžnou praxí, i přesto, že to předpisy EU výslovně zakazují a porušení této legislativy není v ČR nijak sankcionováno a vymáháno; dále Evropská komise uvedla, že se procento prasat chovaných v ČR s nekráceným ocasem od roku 2016 téměř nezměnilo; téměř 95 % ocásků prasat ve výkrmu bylo stále rutinně kráceno**
- Evropská komise požaduje nápravu, přijímání opatření a postupné snižování počtu krácených ocásků v chovech. Dále požaduje, aby byl zvířatům poskytován manipulovatelný materiál v dostatečném množství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Ing. Petr Jílek, MZe
náměstek Sekce ekologického zemědělství, komodit,
výzkumu a vzdělávání
e-mail: petr.jilek@mze.cz